

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2020 m. balandžio 8 d.

NESKELBTI IKI 2020 m. balandžio 8 d., 12.00 val. Vidurio Europos laiku

Saugoti žmogaus teises ir visuomenės sveikatą kovojant su COVID-19

Naujoje Pagrindinių teisių agentūros (FRA) ataskaitoje nurodyta, kad vyriausybių priemonės kovojant su COVID-19 turi didelį poveikį visų žmonių pagrindinėms teisėms, įskaitant teisę į gyvybę ir sveikatą. Vyriausybės atsakas siekiant sustabdyti viruso plitimą daro ypač didelį poveikį jau pažeidžiamų ar rizikos grupei priklausančių žmonių, pavyzdžiui, vyresnio amžiaus žmonių, vaikų, neįgaliųjų, romų ar pabėgėlių, teisėms. Gerbti žmogaus teises ir apsaugoti visuomenės sveikatą svarbu visiems – tai reikia daryti lygiagrečiai.

*„Akivaizdu, kad pandemijos metu gyvybei apsaugoti mums reikia griežtų visuomenės sveikatos apsaugos priemonių. Tačiau savo sveikatą galime apsaugoti gerbdami žmogaus teises. Tai nėra nulinės sumos žaidimas, – sako FRA direktorius **Michael O’Flaherty**. – Kuo labiau gerbiame žmogaus teises, tuo geresnės bus mūsų visuomenės sveikatos strategijos. Šios strategijos taip pat turi užtikrinti, kad bet kokie žmonių pagrindinių teisių apribojimai būtų taikomi tik tiek, kiek būtina, ir kad jos apsaugotų jau ir taip pažeidžiamus žmones, kuriems COVID-19 gali kelti dar didesnę riziką.“*

FRA ataskaitoje [„Coronavirus pandemija Europos Sąjungoje. Poveikis pagrindinėms teisėms“](#) apžvelgiamos priemonės, kuriomis ES valstybės narės kovoja su pandemija, siekiant atkreipti dėmesį į pagarbą teisėms užtikrinančius metodus, iš kurių kitos valstybės narės gali pasimokyti.

Joje susitelkiama į keturias temas, kurias gvildenant išryškėja būtinybė vyriausybėms reaguojant į plintančią pandemiją atidžiai ir reguliariai vertinti poveikį žmonių pagrindinėms teisėms .

- 1. Kasdienis gyvenimas:** vyriausybės atsakomosios priemonės turi plataus masto poveikį pagrindinėms teisėms, pavyzdžiui, teisėms į judėjimo ir susirinkimų laisvę, taip pat teisėms, susijusioms su darbu, sveikata ir švietimu.
 - **Socialinių ir fizinių kontaktų ribojimo priemonės** – nors šalys tokias priemones ėmė taikyti skirtingu laiku ir skirtingu intensyvumu, jos neturėtų lemti socialinės izoliacijos.
- 2. Pažeidžiamos grupės:** kai kurie žmonės yra labiau pažeidžiami nei kiti, pavyzdžiui, pagyvenę žmonės ir vaikai, asmenys, sergantys kitomis ligomis, romai, pabėgėliai, benamiai, kaliniai, priežiūros įstaigų gyventojai.
 - **Didesnė apsauga** – ES šalys turėtų apsaugoti, o ne izoliuoti įstaigose, pavyzdžiui, slaugos namuose, kalėjimuose ar pabėgėlių centruose, gyvenančius žmones. Jos turėtų parengti tikslines priemones, kuriomis būtų atsižvelgiama į konkrečius kitų pažeidžiamų grupių poreikius, pavyzdžiui, pasirūpinti prieglaudomis smurto šeimoje

aukoms ir informacijos apie sveikatos priežiūrą teikimu asmenims, kurių gali nepasiekti įprastiniais kanalais komunuojama informacija.

- 3. Rasizmas:** dėl COVID-19 pandemijos padaugėjo rasistinių ir ksenofobinių išpuolių, visų pirma prieš žmones, kurie, manoma, kilę iš Azijos.
 - **Pranešimas** – ES šalys turėtų atidžiai stebėti rasistinius ir ksenofobinius incidentus ir veiksmingai pranešti apie tokius nusikaltimus, juos tirti ir patraukti už juos baudžiamojon atsakomybėn.
- 4. Dezinformacija ir duomenų apsauga:** beveik visos ES šalys susiduria su dezinformacija apie pandemiją. Daugelis jų renka duomenis, padedančius stabdyti viruso plitimą.
 - **Užtikrinti duomenų apsaugą** – ES šalys turėtų išlikti budrios ir taikydamos sveikatos apsaugos priemones įgyvendinti visas duomenų apsaugos priemones.

Tai pirmoji iš trijų mėnesio ataskaitų apie koronaviruso sukeltos ligos COVID-19 poveikį 27 ES valstybėse narėse. Joje nagrinėjamas vasario ir kovo mėnesiais vyriausybių taikytų priemonių poveikis žmonių pagrindinėms teisėms.

Norėdami gauti daugiau informacijos kreipkitės: media@fra.europa.eu arba tel.: +43 1 580 30 642.